

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou srozumitelnosti lexikálních jednotek v ukázkách z čítanek pro žáky 2. stupně základních škol. Práce je rozdělena na teoretickou část a na praktickou část. Teoretická část se zabývá lexikologií a jednotlivými pojmy, které se k této lingvistické disciplíně a předmětu zkoumání vztahují. Dále zahrnuje pojednání o uměleckém stylu, o dosavadním výzkumu, o pojetí výuky českého jazyka a o vztahu RVP k nauce o slovní zásobě. Praktická výzkumná část prezentuje a interpretuje data získaná z kvantitativního a kvalitativního výzkumu provedeného na dvou školách. Výzkum proběhl metodou dotazníkového šetření a z následných rozhovorů s žáky 6. a 9. tříd základních škol. Dotazníky obsahovaly zvýrazněné zkoumané lexémy ve vyexcerpovaných větách vybraných z čítanek určených pro příslušné třídy. Cílem výzkumu bylo zjistit, zda žáci rozumí slovům uvedeným v dotazníku, zda je dokáží vysvětlit či je nahradit synonymem nebo zda si jejich význam dokáží vyvodit z kontextu věty. V práci jsme se zaměřili na slova, která se objevují v umělecké literatuře a která jsme vyhodnotili jako obtížně vysvětlitelná s ohledem na předpokládanou úroveň informovanosti žáků druhého stupně základních škol. Na dotazník navazoval rozhovor s deseti žáky 6. třídy a s deseti žáky 9. třídy, který se zaměřoval na komplexnější vhled do problematiky a na zjištění postoje žáků ke předmětu zkoumání. Data ukázala, že žáci mají značné obtíže při vysvětlování méně frekventovaných slov, která se nachází v čítančích určených pro jejich ročník.

KLÍČOVÁ SLOVA

lexikologie, lexikální jednotky, aktivní slovní zásoba, pasivní slovní zásoba, příznak, frekvence slov